

ת"פ 34334/04/12 - מדינת ישראל נגד יצחק אלימלך

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 34334-04-12 מדינת ישראל נ' אלימלך

בפני בעניין:	כבוד השופטת רבקה גלט מדינת ישראל
נגד	ע"י ב"כ, עו"ד נטליה אוסטרובסקי
יצחק אלימלך	המאשימה
ע"י ב"כ, עו"ד חרל"פ	הנאשם

גזר דין

האישום והסדר הטיעון

הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש, לפי סעיף 380 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום שבת, 11.6.11, בבית הכנסת במושב ישרש, תקף הנאשם את המתלון בכך שנתן לו מכת גניחה בפניו, וגרם לו לשטף דם בעין שמאל והמטומה בשפה התחתונה.

הודאת הנאשם באה לאחר שכבר נשמעו מרבית עדי התביעה.

בין הצדדים גובש הסדר עונשי, לפיו הוסכם כי על הנאשם יוטלו בכל מקרה של"צ בהיקף של 100 שעות, והתחייבות. יחד עם זאת, הצדדים נותרו חלוקים בשאלה האם יש מקום לביטול הרשעת הנאשם, או שמא יש להותירה על כנה ולהטיל גם עונש של מאסר על תנאי, כטענת התביעה. הוסכם כי ינתן תסקיר אשר יבחן את שאלת ההרשעה.

כבר עתה יש לומר, כי בבית משפט זה התנהל זה מכבר תיק מקביל (ת.פ 34309-04-12 - להלן: "התיק השני"), שבו יוחסו עבירות אלימות למתלון ושני בניו, בהקשר לאותו אירוע.

עניינו של התיק השני

דבר קיומו של התיק השני הובא לידיעת בית המשפט כבר בעת שהשיב הנאשם לאישום, ועניינו הוזכר שוב ושוב במהלך פרשת ראיות התביעה, עת העידו המעורבים. כתב האישום בתיק השני אף הוגש כמוצג (ת/2).

בכתב האישום המתוקן בתיק השני, נכתב כי ביום האירוע, לאחר שהנאשם (שבפניו) תקף את המתלון בגניחה בפניו וגרם לו שטף דם בעין וחתך פנימי והמטומה בשפה, הלך המתלון לביתו ובסמוך לכך שב לבית הכנסת יחד עם שני בניו, ואז תקפו את הנאשם במכות אגרוף ובעיטות בגופו, ואחד הבנים אף הכה אותו בגבו, באלה. לכל השלושה יוחסה עבירה של תקיפה בצוותא.

הנאשמים בתיק השני בחרו להודות בעבירה, במסגרת של הסדר טיעון, שלא כלל הסכמה על העונש, אך הוסכם כי יינתנו תסקירים וחוות דעת מטעם הממונה על עבודות השרות. התביעה עתרה להטלת מאסר בעבודות שרות.

לשלושת הנאשמים בתיק השני, לא היה כל עבר פלילי.

בשלב הטיעונים לעונש, ביקש הנאשם להגיש תצהיר נפגע העבירה, וכן עתר להחמרה בעונשם של הנאשמים. הנאשם התייצב לישיבת הטיעונים לעונש וביקש לומר דברו, ובית המשפט אפשר לו זאת.

ביום 24.10.13 ניתן גזר הדין בעניינם של שלושת הנאשמים.

בגזר דינו תיאר בית המשפט את האמור בתסקירי שרות המבחן. ההתרשמות היא מהיעדר של דפוסים עברייניים או אלימים אצל הנאשמים. אמנם בעניינו של אחד הנאשמים נכתב כי הוא מתקשה לבחון את התנהגותו באופן ביקורתי, אך עדיין ההתרשמות היא שמידת הסיכון להישנות עבירות היא נמוכה. ההמלצה בתסקירים היתה להטיל על הנאשמים של"צ. בית המשפט מצא לנכון לציין כי המתלונן (הנאשם בפניי) הוא שהחל באירוע ואף חבל באחד הנאשמים, וקבע כי אין בעדותו בפניו כדי לשנות מעמדו לחומרא או לקולא. לאחר שבחן את כל השיקולים הדרושים לענין לרבות מדיניות הענישה והנסיבות הקשורות בנאשמים, הטיל בית המשפט על כל אחד מהם מאסר על תנאי ושל"צ בהיקף של 160 שעות.

תסקיר שרות המבחן

בעניינו של הנאשם הוגש תסקיר תמציתי למדי. שרות המבחן התרשם כי העבירה אינה מאפיינת את הנאשם ואת מהלך חייו. אין לנאשם כל עבר פלילי. נכתב כי על אף הקושי להכיר באחריותו לאירוע, הנאשם הביע נכונות לבצע של"צ ונמצא מתאים לכך. הנאשם משליך את האחריות לאירוע על המתלונן וטוען כי ביצע את העבירה לאחר שהותקף מצדו בבית הכנסת. שרות המבחן ממליץ על תכנית של"צ בהיקף של 100 שעות.

לענין ההרשעה, נכתב כי מאחר שהמדובר בעבירה יחידה, לגביה מקבל אחריות חלקית בלבד, ועל מנת למנוע פגיעה בעתידו, מומלץ לסיים את ההליך ללא הרשעה.

טיעוני הצדדים:

ב"כ התביעה טען כי אין מקום לביטול ההרשעה. נטען כי המקרה אינו מקיים אף אחד מן התנאים שנקבעו בפסיקה לצורך התאמה לאי הרשעה, הן מבחינת צרכי שיקומו של הנאשם והן מבחינת חומרת העבירה. ב"כ התביעה הפנה לחבלות שנגרמו למתלונן בפניו וטען כי מקרה שכזו אינו יכול להסתיים באי הרשעה. עוד נטען כי התסקיר לקוני ביותר, ואין כל וודאות לפגיעה קונקרטית בנאשם באם יורשע. התביעה מפנה לפסיקת בית המשפט העליון בענין אי הרשעה בייחוד בעבירות אלימות.

ב"כ הנאשם טען כי הנאשם אינו צעיר, הוא בעל משפחה ועובד מזה 21 שנים בעיריית לוד, ומטפל בעניינים רגישים כגון: הפקדות שקים, דואר, ארכיון, ופעולות שונות המצריכות אמון רב. הוגש מכתב מטעם מנהלת אגף משאבי אנוש בעיריית לוד, לפיו הנאשם מבצע עבודתו במסירות ויעילות ומעולם לא היה מעורב באירוע אלימות כלשהו במקום העבודה. העירייה מבקשת לגלות התחשבות כלפי הנאשם ומודיעה כי באם יורשע, תישקל פתיחה בהליכים משמעתיים. נטען כי בהתאם להוראות סעיף 9 לחוק הרשויות המקומיות וסעיף 61 לחוק נציבות שרות המדינה, החל על עובדי העירייה, יש

לראות את הנאשם כמי שהוכיח קיומה של פגיעה קונקרטית בעיסוקו, באם יורשע. אם אמנם ינוהלו הליכי משמעת, סיכויי הנאשם אינם טובים, לנוכח גילו ולנוכח צמצומים שנוקטת העירייה כיום. בנוסף, נטען כי הנאשם פנה לעזרת וועד עובדי העירייה, אך נמסר לו כי לא יוכלו לסייע. לנוכח אלה, הטענה היא כי ההרשעה עלולה להביא לפגיעה כלכלית בפרנסת הנאשם. בשל כל אלה, וכיון שהנאשם הוא שהותקף, טוען בא כוחו כי המקרה מתאים לסיום ללא הרשעה.

האם יש מקום להימנע מהרשעת הנאשם?

כידוע, הכללים המנחים לעניין האפשרות להסתפק באי הרשעה נקבעו בע"פ 2083/96 כתב נ' מד"י, ושם נאמר:

"הימנעות מהרשעה אפשרית אפוא בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים לעיל."

בעת האחרונה ניתנו החלטות רבות בבית המשפט העליון, בעניין הקריטריונים שיש לשקלם בבוא בית המשפט להכריע בשאלת ההרשעה, הן מבחינת חומרת העבירה והן מבחינת שיקום הנאשם.

ברע"פ 3589/14 שרון לוזון נ' מדינת ישראל, דן בית המשפט העליון בעניינו של הנאשם אשר תקף אחר במכת אגרוף בראשו, וגרם לו לתזוזה של השן הימנית קדמית. צוין כי הנאשם עוסק בהוראה ובפעילות ציבורית במועצת העיר, אדם נורמטיבי ללא כל עבר פלילי. בית המשפט דחה את עתירתו להסתפק בעונש ללא הרשעה, ואמר:

המבקש הדגיש, כי הוא אזרח נורמטיבי הנעדר עבר פלילי, ולפיכך טען כי ניתן לוותר על הדרישה לפיה עליו להצביע על נזק הקונקרטי שיגרם לו בשל הרשעתו בדין. לחלופין טען המבקש, כי הוא הוכיח כדבעי את הפגיעה שתיגרם לו כתוצאה מעצם ההרשעה.

להלן אתייחס לטענה, לפיה ראוי לפסוח על הדרישה להצגת נזק קונקרטי העלול להיגרם לנאשם אם יורשע בדין. בשורה ארוכה של פסקי דין נקבע, כי על העותר לאי-הרשעה מוטלת החובה להצביע על כך שהרשעתו תביא לפגיעה קשה וקונקרטית בסיכויי שיקומו, ולתמוך את טענותיו בתשתית ראייתית מתאימה (רע"פ 8627/12 הנסב נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (31.12.2012); רע"פ 2180/14 שמואלי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (26.4.2014) (להלן: עניין שמואלי); רע"פ 1439/13 קשת נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (4.3.2013)). החובה להצביע על נזק קונקרטי, עולה בקנה אחד עם אופיו המצומצם של החריג שעניינו הימנעות מהרשעה, אשר נועד לחול אך במקרים בהם קיימים טעמים כבדי משקל הנוגעים לשיקומו של הנאשם... .

יתר על-כן, אף אם אניח לטובתו של המבקש, ומבלי לקבוע מסמרות בדבר, כי הוא אכן עומד בדרישה הנוגעת לפגיעה בשיקומו, סבורני כי הוא אינו עונה על תנאי השני, שעניינו סוג העבירה ונסיבותיה, דבר שאינו מאפשר לסיים את ההליך באי-הרשעה. המבקש הורשע בכך שבמהלכו של כנס שהיה פתוח לציבור, ונגע להתאגדותם של העובדים במקום עבודתו, הוא תקף באגרופו פעיל המשתתף לארגון עובדים מתחרה. תקיפתו של המתלונן גרמה לחבלה של ממש באחת משינוי והצריכה טיפול רפואי. המבקש ביצע מעשה אלימות חמור, שפגע בכבודו ובשלמות גופו של המתלונן, כמו-גם בזכותו לבטא את דעותיו בפומבי, וכל זאת אך משום שהמתלונן החזיק בדעות המנוגדות לשלו. לצערנו, מעשי אלימות מעין אלו נפוצים למדי במחוזותינו, והננו עדים, לעיתים

קרובות, לחילופי דברים הנוטים להידרדר במהירות לחילופי מהלומות. לפיכך, הנני סבור כי סוג העבירה אותה ביצע המבקש אינו מאפשר להימנע מהרשעתו של המבקש.

ברע"פ 4592/14 רוטמן נ' מד"י (25.8.14), התייחס בית המשפט העליון לצורך לשקול את חומרת העבירה, לצד שיקולי השיקום:

סבור אני כי המבקשת לא הוכיחה שהפגיעה בה עומדת ביחס שהוא בלתי סביר לחומרת העבירות, שהוא הסטנדרט הנוהג בפסיקה באיזון זה (ראו: ע"פ 9262/03 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(4) 876, 869 (2004)). המבקשת טוענת כי כשתסיים את לימודי השינון, שטרם החלה, ישנו חשש, שאינו ברור ואין בידה לברר את היתכנותו, כי ההרשעה תמנע ממנה את קבלת הרישיון. את חשש זה מבססת על תקנה 4 לתקנות השינון שמקנה למשרד הבריאות שיקול דעת, לאחר שמבקש הרישיון ישמיע את טענותיו, לא להעניק רישיון לשינון אם מצא שהורשע בעבירה "שיש בה כדי להראות שהוא חסר האחריות הדרושה לעיסוק במקצוע השינונית, וטרם חלפו עשר שנים אחרי שריצה את עונשו או אחרי שנסתיימה תקופת התנאי". מערך התניות זה, שאין שום הוכחה ברורה שהוא עומד להתקיים, אין בו כדי להוות נזק קונקרטי ברמת חומרה שתביא להעדפת נסיבותיה האישיות של המבקשת על פני האינטרס הציבורי. לא התעלמתי אף מנסיבותיה האישיות של המבקשת, שאינן קלות בלשון המעטה. ואף על פי כן, כפי שקבע השופט סעב בבית המשפט המחוזי, אין בכל אלה כדי להביא להימנעות מהרשעתה, נוכח חומרת מעשה העבירה.

דברים דומים נאמרו לאחרונה, אף ברע"פ 5100/14 מסארוה נ' מד"י (28.7.14); ע"פ 3255/14 ביטון נ' מד"י (16.3.15); רע"פ 1/15 כצמן נ' מד"י (19.1.15); רע"פ 6756/14 חמו נ' מד"י (15.1.15).

בענייננו, הנאשם עותר להימנעות מהרשעה, בהסתמך על מכתב מטעם אגף משאבי אנוש של עיריית לוד, לפיו תשקול העירייה פתיחה בהליכי משמעת, באם יורשע. הנאשם תומך עתירתו בטענה שהוא עצמו הותקף באירוע, בידי המתלון ושני בניו.

שקלתי את טענות הנאשם בכובד ראש, ולנוכח מכלול הנסיבות, באתי לידי מסקנה כי אין מקום לביטול ההרשעה, ואלה טעמיי:

מידת החומרה שבעבירה

לא ניתן להתעלם מחומרתה היתרה של העבירה שביצע הנאשם. על פי העובדות בהן הודה, הנאשם נגח בפניו של המתלון, וגרם לו לחבלה משמעותית שתוצאותיה ניכרו לאורך זמן, וייתכן שהוא סובל מהן עד היום, כך על פי עדותו בפניי (עמ' 4 לפרוטוקול מיום 20.2.13). לתיק בית המשפט הוגשו תמונות החבלות, ויש בהן כדי לזעזע. לדעתי, חומרת העבירה אינה מאפשרת להשלים עם סיומו של ההליך ללא הרשעה, בגדרי ההלכה שנקבעה בבית המשפט העליון, כמצוטט לעיל.

מן הראיות שהובאו בפניי, וכן על פי לשון כתב האישום המתוקן, לא עולה בשום אופן כי הנאשם ביצע את העבירה לאחר שהותקף בעצמו, אלא להיפך- הנאשם הוא שתקף את המתלון בראשונה, ורק בשלב זה הזעיק המתלון את בניו, והם שבו יחדיו לבית הכנסת והכו את המתלון. מסקנה זו מתיישבת היטב גם עם האמור בגזר הדין שניתן בעניינם של המתלון ובניו בתיק השני. משכך הדבר, יש לראות את העבירה שביצע הנאשם באור חמור ביותר.

בנוסף, כעולה מפרוטוקול הדיון שבו ניתן גזר הדין, ואליו הפנו הצדדים בעת המשפט, המתלונן לא נקט בדרך של חתירה להשכנת שלום עם המתלוננים, אלא דרש להעיד נגדם בשלב הטיעונים לעונש, ואף עתר להחמרה בעונשם. אמנם אין לשקול עניין זה כנגד הנאשם, שהרי זוהי זכותו, אך יש בכך כדי ללמד כי פניו של הנאשם לא היו לקראת השכנת שלום בין הניצים.

עוד יש להזכיר כי הנאשם לא נטל אחריות של ממש למעשיו, אלא טען שהותקף בידי המתלונן והשליך עליו את האחריות לאירוע.

מעבר לכל האמור, דעתי היא כי הימנעות מהרשעת הנאשם, היא בה משום פגיעה בכלל העקרוני של שמירת האחידות בענישה, בשים לב לעונש שהוטל על המתלונן ובניו, בתיק השני. לא יהיה זה מיותר לשוב ולהזכיר כי בתיק השני עתרה התביעה להטלת עונש של מאסר בפועל. בסופו של יום, כל השלושה הורשעו בדין ונדונו לעונשי מאסר על תנאי ושל"צ נרחב בהיקף של 160 שעות, זאת למרות שלא הם יזמו את האלימות ואחד מהם נחבל קשות מידי הנאשם. בנוסף, כולם היו נטולי כל עבר פלילי, ובחרו להודות בעבירות בהזדמנות שקדמה זמן רב להודאת הנאשם. לדעתי, למול גזר הדין שניתן בתיק השני, תחושת הצדק אינה מאפשרת לסיים את עניינו של הנאשם, ללא הרשעה.

שיקולי השיקום

הנאשם הפנה להוראות סעיף 9 לחוק הרשויות המקומיות (משמעת), התשל"ח-1978, וטען כי הרשעה תוביל להליך משמעתי נגדו. בנוסף, הציג מכתב מטעם עיריית לוד.

לאחר עיון בחוק ובמכתב, לא עולה מהם כי עתידה להתרחש פגיעה קונקרטי וודאית בו, באם יורשע.

ראשית, על פי הוראות החוק, הגשת קובלנה משמעטית נתונה לשיקול דעתו של תובע, ואין חובה להגישה.

שנית, מן המכתב עולה כי אין זה וודאי כלל שאמנם ייפתחו הליכים משמעתיים נגד הנאשם, אלא נכתב כי הדבר יישקל.

שלישית, גם אם יוחלט על פתיחה בהליכים משמעתיים, אין זה וודאי מה יוכרע שם והאם התוצאה תהיה פוגענית כלפי מקור פרנסתו של הנאשם.

רביעית, יש לתמוה על כי הנאשם לא העלה כלל את חששו מן ההרשעה בפני קצין המבחן ולא בא זכרו של עניין זה בתסקיר. המלצת התסקיר להימנעות מהרשעה בעניינו היא לקונית ואינה נסמכת על חשש קונקרטי לפגיעה בנאשם. במועד הטיעונים לעונש הפתיע הנאשם בהצגת מכתב מטעם אגף משאבי אנוש בעירייה, שכלל דברי שבח על עבודתו של הנאשם ובקשת התחשבות. רק לאחר שהסב בית המשפט תשומת לב הנאשם להלכה הדורשת הוכחת פגיעה קונקרטיה הצפויה להתרחש והוצע לדחות הדיון לשם בירור מעמיק של העניין, ביקש הנאשם הפסקה בדיון ואזי הגיש מכתב מתוקן, הכולל את נוסחו המקורי בתוספת הודעה קצרה, לפיה תישקל פתיחה בהליכים משמעתיים. הגם שאפשרתי לנאשם הגשת המכתב המתוקן על מנת לקדם עניינו, בסופו של יום ההתרשמות היא כי עניין הפגיעה הצפויה לא נבחן בכובד הראש הנדרש, לא מצד העירייה ולא מצד הנאשם.

סיכום

הנה כי כן, עניינו של הנאשם אינו עומד בקריטריונים להימנעות מהרשעה, זאת בשים לב לחומרת האירוע על נסיבותיו, בשים לב להיעדר הוכחה חד משמעית בעניין הפגיעה בשיקום הנאשם, ולנוכח העונש שהוטל בתיק השני.

לאור זאת, ובשים לב לפסיקת בית המשפט העליון המתייחסת לעבירות דומות עד מאד לזו שבפניי, אני דוחה את העתירה לביטול ההרשעה.

גזירת הדין

כפי שנאמר בתחילת הדברים, בין הצדדים סוכמו מרבית מרכיבי הענישה שיוטלו על הנאשם, במסגרת של הסדר טיעון. גדר המחלוקת התייחס אך ורק לשאלת ההרשעה והצורך בהטלת מאסר על תנאי.

משכך, איני רואה לנכון לדון בשאלת מתחם העונש ההולם ושאלת העונש המתאים לנאשם בענייננו.

הסדר הטיעון שגובש בין הצדדים מצוי לדעתי במתחם הסבירות, בשים לב לחלופי הזמן מאז האירוע, ובשים לב למעורבותו האלימה של המתלונן, אשר תקף את הנאשם ביחד עם שני בניו, זמן קצר לאחר שהותקף מצדו.

אני סבורה כי התביעה נהגה בהגינות רבה כלפי הנאשם, בעת שעתרה להטלת עונש הדומה לזה שהוטל בתיק השני, ובהסכמתה להיקף של"צ המצומצם באופן משמעותי לעומת זה שנגזר שם.

אשר על כן, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 5 חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים מהיום, והתנאי הוא שלא יבצע עבירות אלימות כלפי גופו של אדם.

ב. של"צ בהיקף של 100 שעות, בספרייה העירונית בלוד, בפיקוח שרות המבחן.

ג. חתימה על התחייבות בסך 3000 ₪ להימנע מעבירות אלימות למשך שנתיים מהיום. לא יחתום הנאשם, ייאסר למשך 7 ימים.

המוצגים יושמדו.

המזכירות תעביר עותק מגזר הדין לשרות המבחן.

ניתן היום, א' תמוז תשע"ה, 18 יוני 2015, בנוכחות הצדדים.